

Per-Johan Persson gör ~~Fyra~~³ friares fiasko i Vadstena

– Det är roligt att Shakespeare går så långt i sin skildring av manlig fåfänga

Per-Johan Persson har satt upp pjäser som *En midsommarnattsdröm* och *Hamlet*, men också gjort en hel del Shakespeareroller som skådespelare, bland annat Shylock i *Köpmannen i Venedig*, Benedikt i *Mycket väsen för ingenting* och Malvolio i *Trettondagsafton*. Nu sätter han upp *Tre friares fiasko* på Shakespeare på Gräsgården i Vadstena. Av ekonomiska skäl har de vanligtvis fyra friarna blivit tre.

– Det är en alldeles strålande pjäs och jag förstår inte varför den inte spelas oftare. Den är både rolig och drastisk, och den har en hel del att säga om mänskligheten, framför allt om kärleken. Den handlar mycket om alla människors behov. Alla inblandade personer letar efter något att fylla sitt liv med.

MÄNNEN SKA I BÖRJAN AV PJÄSEN studera livet under tre år och under den tiden inte ha några kvinnor. Per-Johan Persson funderar på om ett sådant beslut kan bero på att männen har upplevt kvinnor som ett hinder för att utveckla sig själva.

– Vad ska de där grabbarna göra i sitt självpåtagna kloster. De ska väl ha en slags kurs i livskunskap, men om det inte finns något objekt att visa upp sin manliga fåfänga för, så blir det rätt meningslöst. De är inte precis den typ av män som vill bilda en vittershetsakademi. Sådana män är i så fall snarare Holofernes och Natanael, en nidbild av läraren och skolbänkskunsken, där man visar upp hur livet, de inre behoven och det erotiska helt har vittrat sönder. De har en riktigt obehaglig relation och plågar varann så otroligt de där två. Också de visar sig mycket fåfänga, om än på ett annat sätt än friarna.

NÄR DET GÄLLER KVINNORNA tycker Per-Johan Persson att det hos dem finns tre olika rörelser i kärleken, en långsam kärlek, en kärlek i det förflutna och en kärlek i nuet.

– Hos Marie och Longaville finns en djupare kärlek, även om de inte pratar så mycket om den. När männen

BIRON: Tänk efter vad det var ni svor så dyrt: studera, fasta, inte se en kvinna. (Akt IV, scen 3)

på slutet tvingas avge löften om eremitiskap och att göra goda gärningar, så lovar hon att hon ska vänta ett år på honom. Mellan Biron och Rosaline märker man att det finns en kamp, och det är uppenbart att de har haft ett förflutet ihop. För kungen och prinsessan är det däremot kärlek vid första ögonkastet, i alla fall för honom.

– Kvinnorna är starka, dem sätter man sig inte på, och redan från början är de ett mer komplext gäng. Männerna ska skriva på det där kontraktet. Män har ju alltid ett behov av att vara överens om saker: är tillräckligt många killar överens om något, så kan de hitta på vad dumt som helst. Det har historien visat gång på gång. Tjejerna har inte riktigt det förhållningssättet. De träter mer sinsemellan, är inte ett lika homogent kollektiv som männen i alla fall försöker gesken av att de är.

– Armado är så omständlig med sitt språk och har svårt att göra sig förstådd. Pierre Tafvelin spelar rollen och har börjat bryta på spanska, och allt faller plötsligt på plats. Han blir mannen som inte riktigt talar språket men som är oerhört mån om att göra sig förstådd. Han är en rörande figur som är ohyggligt ensam och brottas med Jakobina som han haft ihop det med. Knott, Armados page, är en riktig sanningsägare, som dräper honom gång på gång. Hos oss har

dock Knott blivit en handdocka, som Armado har med sig, så han har på så sätt en ständigt dialog med sig själv.

– Skalle och Stolle lånar den röda näsan från clownen, men vi spelar inte med clown-skådespeleriets hårda regler. Det blir mer en signal

så att publiken uppfattar rollen, eftersom vi kommer att dubblera roller. Skalle och Stolle kan upplevas som lite korkade, men man kan också säga att de lever mer i nuet, inte har så högt ställda krav, inte komplicerar kärleken så mycket. Och adelsmännen ger för den delen inte det mest geniala intryck heller. Det som först verkar korkat kan bli sant och skärskadande, och kan till slut framstå som det sunda förnuftet.

ATT ALLA INTE FÅR VARANN PÅ SLUTET tycker Per-Johan Persson är intressant och menar att det till och med känns riktigt modernt.

– Ja, kvinnorna tycker att männen ska söka upp dem efter ett år för att se om deras inbillade kärlek håller i sig. Kvinnorna har en enorm integritet, och det är det som gör att man orkar spela en pjäs där männen får breda ut sig så enormt; de är bombastiska, självupptagna och fåfänga. De tror att de ska ro det hela i land men får sig i stället en riktig näsbränna.

– Det är roligt att Shakespeare går så långt i sin skildring av manlig fåfänga. Männens idé om att gå i kloster i tre år och inte ha några kvinnor, förutsätter ju att de själva tror att de är åtråvärda objekt; och så till den milda grad att de hotar kvinnorna att skära tungan av dem om de kommer närmre än en mil.

Intervju: Roland Heiel